

УТВЪРЖДАВАМ:.....

Аксиния Гератлиева

Директор на ОУ гр. Крън



Заповед № 452/08.09.22 г.

**ПРОГРАМА**  
**ЗА ПРЕДОСТАВЯНЕ НА РАВНИ ВЪЗМОЖНОСТИ**  
**И ЗА ПРИОБЩАВАНЕ НА ДЕЦАТА ОТ УЯЗВИМИ ГРУПИ**  
**ПРЕЗ 2022/2023 ГОДИНА**

Програмата е приета на заседание на Педагогическия съвет – Протокол от 07.09.2022 г.

## I. УВОД

Приобщаващото образование представлява всеобхватен процес, който включва осигуряване на подкрепа и равни възможности за качествено образование, приемане индивидуалността на всяко дете, разнообразието от потребности на всички деца и включване на ресурси насочени към създаване на възможности за развитието и участието им във всички аспекти на живота в общността. Постигането на този стандарт изисква диференцирана грижа, педагогически подходи, съобразени с възрастовите и социалните промени, превенция и навременно систематизиране на наличната информация, за да се организира учебният процес съобразно потенциала и силните страни на децата.

Училището работи за осъществяването на успешно приобщаващо образование като крачка по пътя за постигане на крайната цел – създаване на приобщаващо общество, което да позволи на всички деца и възрастни, независимо от пол, възраст и етническа принадлежност, наличие или отсъствие на нарушения в развитието, или с тежки заболявания да участват в живота на обществото и да имат своя принос.

### Принципи на приобщаващото образование:

1. *Гарантиране правото на достъп до училището на всяко дете най-близо до неговото местоживесне и на правото му на качествено образование*
2. *Гарантиране достъпа на всеки ученик до подкрепа за личностно развитие в зависимост от неговите индивидуални потребности с оглед възможността за възникване на затруднения в процеса на ученето и приобщаването и на необходимостта от подходяща подкрепа*
3. *Прилагане на диференцирани педагогически подходи, ориентирани към интересите и стимулиращи мотивацията на ученика, съобразени с възрастовите и социалните промени в живота му и ориентирани към способността му да прилага усвоените компетентности на практика*
4. *Приемане и зачитане на уникалността на всеки ученик – индивидуалните потребности и възможности, личностните качества, знанията, уменията и интересите, на които образователната институция трябва да отговори по подходящ начин, така че детето или ученикът да развие максимално своя потенциал;*
5. *Равнотна степеност и недопускане на дискриминация при провеждане на предучилищното и училищното образование, гаранции за които са създадените условия за обучение на всички деца и ученици заедно, независимо от трудностите и различията, които може да възникнат в процеса на ученето и научаването и при участието им в дейността на детската градина или училището;*
6. *Системен и холистичен подход на организация и сътрудничество на образователните институции в областта на приобщаващото образование на всички равнища – управление и експертност, използване на приобщаващи педагогически практики, създаване на сигурна и подкрепяща среда, участие на родителите, мониторинг на процеса и на качеството на подкрепата за личностно развитие, както и на влиянието им върху обучението и постиженията на децата и учениците;*
7. *Сътрудничество между всички участници в процеса на приобщаващото образование – училището, ученика, семейството и общността;*
8. *Намаляване на влиянието на социалните неравенства върху ученето и върху участието на учениците в дейността на училището;*
9. *Нетърпимост към дискриминиращите нагласи и поведение и подготовка на учениците за живот в приобщаващо общество;*
10. *Гъвкавост и динамичност на процеса на приобщаващото образование съобразно потребностите на учениците и в зависимост от спецификата на обществения живот*

Програмата е насочена предимно към най-уязвимите групи деца и на тези, изложени на риск от дискриминация – деца с увреждания, деца от малцинствен произход, деца от семейства на мигранти, сираци или деца лишени от родителска грижа по други причини, деца настанени в институции, деца на родителни алкохолици или наркомани.

Училищната програма се базира на:

- Закон за предучилищното и училищното образование
- Наредба за приобщаващото образование
- Стратегия за образователна интеграция на децата и учениците от етническите малцинства
- Национална стратегия на Република България за равенство, приобщаване и участие на ромите /2021 – 2030/ и Национален план за действие за периода 2022 – 2023 г.
- Закон за защита от дискриминация
- Конвенция за борба срещу дискриминацията в областта на образованието

**Основна цел: Осигуряване в училището на подкрепа за равен достъп до качествено образование и на развитие на потенциала на всеки ученик с цел неговата личностна, професионална и гражданска реализация в обществото.**

- ✓ Постигането на тази цел изисква определяне на уязвимите групи деца и прилагане на ризикобазирани мерки, съобразени със спецификата на всяка от тях.
- ✓ На учениците в системата на училищното образование се предоставя обща и допълнителна подкрепа за личностно развитие.
- ✓ Подкрепата за личностно развитие се предоставя в съответствие с индивидуалните образователни потребности на всеки ученик.

## II. ПОДКРЕПА НА ЛИЧНОСТНОТО РАЗВИТИЕ

### 1. Обща подкрепа

Мерки за осигуряване на обща подкрепа за личностно развитие на учениците:

- **Ранно оценяване на потребностите от подкрепа за личностно развитие**
  1. Ранно оценяване развитието на ученика и на риска от обучителни затруднения.
  2. Определяне на необходимост от допълнителна подкрепа за ученици, които не владеят български език.
  3. Оценка на индивидуалните потребности за предоставяне на допълнителна подкрепа.
- **Осигуряване на обща подкрепа за личностно развитие в училището**
  1. Ранно участие и прива на всички ученици в училището.
  2. Изключване в дейности за ранно оценяване, с оглед превенция на обучителните затруднения.
  3. Създаване на дейности за стимулиране развитието на личностни качества, социални и емоционални умения, занимания по интереси, участие в проекти, програми, форуми и в други инициативи.
  4. Библиотечно-информационно обслужване.
  5. Използване с морални и материални награди.
  6. Карриерно ориентиране на учениците.
  7. Изграждане на позитивен организационен и психологически климат, включително чрез психологическа подкрепа.
  8. Предоставяне на юридически консултации, като превенция на комуникативни и обучителни затруднения.
  9. Ключова е на анализ и оценка на индивидуалните потребности на учениците, с цел установяване на необходимост от допълнителна подкрепа.
  10. Изготвяне на индивидуален план за действие в случаите на необходимост.
  11. Изграждане на мостове между учителите и другите педагогически специалисти;
- **Изграждане на позитивен психологически климат**
  1. Създаване на условия за сътрудничество, ефективна комуникация и отношения между всички участници в образователния процес.

2. Предоставяне на методическа помощ на учителите за превенция на насилието и за преодоляване на проблемното поведение на децата и учениците
1. Организиране на дейности за превенция на агресията и мотивация за преодоляване на проблемното поведение.
2. Прилагане на координирани и последователни усилия за осигуряване на благоприятна образователна среда и своевременно решаване на възникнали конфликти.
3. Групова работа с ученици; кризисна интервенция.
4. Поддържане на непрекъсната връзка и взаимодействие с родителите на учениците за справяне с проблемното им поведение и приобщаване към средата на училището.
5. При случаи на неизпълнение на задълженията, оказани в ЗПУО, след изчерпване на всички механизми на въздействие се налагат санкции според конкретния случай.

## **2. Допълнителна подкрепа**

### **Мерки за осигуряване на допълнителна подкрепа за личностно развитие на децата:**

- **Оценяване на индивидуалните потребности на ученика за осигуряване на допълнителна подкрепа за личностно развитие.**
  1. Издаване заповед от директора на ОУ за сформиране на Екип, който да изготви оценка на ученика.
  2. Изготвянето на оценката на индивидуалните потребности се извършва в съответствие с чл. 22 и чл. 187 от ЗПУО.
  3. Оценката на индивидуалните потребности се извършва от следните специалисти: психолог, логопед и ресурсен учител, в зависимост от конкретния случай
  4. Оценката на индивидуалните потребности се извършва в срок от един до три месеца от началото на учебната година, при установяване на такава необходимост
  5. Оценката се извършва съобразно определена рамка за оценка на индивидуалните потребности.
  6. При несъгласие с оценката, родителят има право да подаде заявление до Директора на Регионален център за подкрепа /РЦП/ за повторна оценка на индивидуалните потребности.
  7. При несъгласие на родителя за предоставяне на допълнителна подкрепа за личностно развитие, директорът на училището писмено уведомява съответния отдел за закрила на детето с цел осигуряване на най-добрия интерес на детето.
  8. Допълнителна подкрепа за личностно развитие се осигурява и предоставя съгласно план за подкрепа на детето, след извършена оценка на индивидуалните потребности на детето.
- **Осигуряване на допълнителна подкрепа за личностно развитие в училището**
  1. Допълнителната подкрепа за личностно развитие се осигурява от училището.
  2. Допълнителната подкрепа за личностно развитие се реализира чрез план за подкрепа на ученика.
  3. Училището предоставя условия за равен достъп до образование, чрез осигуряване на достъпна архитектурна и физическа среда.
  4. Училището изгражда при необходимост специализирана подкрепяща среда.
  5. Училището предоставя достъпни средства за информация и комуникация.
  6. Училището осигурява необходимите педагогически специалисти за допълнителна подкрепа.
  7. Училището осигурява възможност за гъвкава и динамична организация на средата, според различните потребности на децата.
  8. Училището осигурява при необходимост специализирани учебни програми.
  9. Директорът на ОУ, в което се обучават по-малко от 9 деца със СОП, може да изпрати заявление до директора на съответния РЦП за осигуряване на необходимите специалисти.
  10. Училището осъществява подкрепа за преход между отделните етапи, степени на образование на учениците в системата на УО.

• **Екип за подкрепа за личностно развитие на ученика в училището**

1. Екипът за подкрепа за личностно развитие се създава със заповед на директора на ОУ за конкретно дете със СОП, с изявени дарби или в риск за всяка учебна година.
2. В екипа участват: психолог, логопед, ресурсен учител/специален педагог, както и други специалисти, според индивидуалните потребности на детето.
3. Екипът осъществява дейностите по допълнителната подкрепа за личностно развитие на детето.
4. Екипът за подкрепа за личностно развитие изготвя два пъти годишно доклад до Директора, съдържащ оценка за развитието на ученика, за постигнатите цели и за резултатите от обучението, за използваните педагогически средства и методи на работа.
5. Директорът на ОУ изпраща за одобрение до директора на РЦП решението за предоставяне на допълнителна подкрепа за личностно развитие на ученик със СОП, изготвено от екипа за подкрепа за личностно развитие в 3-дневен срок от извършване на оценката.
6. При условие, че не може да сформира екип за подкрепа за личностно развитие на ученик със СОП, директорът на ОУ изпраща заявление до директора на РЦП за извършване оценка на индивидуалните потребности на ученика.

**III. ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ ПО ПРОГРАМАТА**

Дейности	Срок	Отговорник	Забележка
Идентифициране на ученици, които имат необходимост от обща подкрепа	постоянен	Класни ръководители, учители	
Екипна работа на учителите от даден клас	постоянен	Класни ръководители, учители, учители ЦДО	При необходимост
Определяне на координатор на екипа за оказване на подкрепа	до 01.10.	директор	
Награждаване на ученици	текущ	Директор, координатор	При и по определен повод за поощрение
Дейности, свързани с четивната грамотност	01.11., 01.04.	учители	Ден на Народните будители Ден на книгата
Предоставяне на дейности по интереси в училището	15.09.	учители	
Идентифициране на ученици със СОП	целогодишно	Класни ръководители, учители, ресурсен учител	
Оценка на потребности на ученици със СОП	целогодишно	ресурсен учител и екип	не по-късно от 3 месеца след идентифицирането
Превантивни мерки за недопускане на отпадане от училище	целогодишно	директор, учители	
Стимулиране участието на деца с изявени дарби в състезания и олимпиади	целогодишно	учители	

Стимулиране участието на ученици от различни етнически групи в състезания и олимпиади	целогодишно	учители	
Съвместни дейности с МКБШМН	целогодишно, по график	УКБШУ, директор, районна администрация	